

Ogłoszenia wszelkiego rodzaju
przyjmują się za opłatą od wiersza
drobnego (petit) po 8 centów,
za każde następne 5
i należytość stopową 30
za każdorazowe umieszczenie.

ARTYSTA

TEATRALNY.

Rok 1873.

Wychodzi w Krakowie 4 razy w ty-
godniu w dniu przedstawienia tea-
tralnego.

Cena prenumeraty miesięcznie 50 c.
Numer pojedynczy kosztuje 5 c.
Prenumeratę przyjmują: Admini-
stracja *Czasu*, przy ulicy Miko-
łajskiej Nr. 444 i Kasa Teatralna.

Kraków 21 sierpnia.

W sobotę drugi występ pani Dowiakow-
skiej, akt 2 **Wolnego Strzelca**, przytem ode-
graną zostanie komedia hr. Koziebrodzkiego
Zawierucha.

ROZMAITOŚCI.

— Safir, sławny humorysta wiedeński,
tak raz monologował: Człowiek przez całe
swoje życie jest grabarzem. Po 10ciu latach
grzebie śmiejące się dzieciństwo; po 18tym
roku, grzebie czarowną młodość; po 20tym.

pierwszą miłość, kwitesencye czarów i głu-
pstwa; po 30-tym roku, wiarę w ludzi; po
40tym, wszystkie nadzieje swoje; po 50-tym,
grzebie wszystkie pragnienia, a po 60tym
grzebie pomału pięć swoich zmysłów. I tak,
przez całe życie grzebie sobie grób; zapytanie
jednakże: „Ile pan masz lat?” dzwoni mu
w uszach: „Kiedyż będę miał przyjemność
odprowadzić pana na cmentarz?”

— O Lamartinie krążą jeszcze anegdoty.
Poeta miał wadliwego konia i chcąc się
go pozbyć zaprosił do siebie jednego z pa-
ryzkich konio-lubów.

— Może kupisz pan odemnie Achilleśa?
(nazwa rumaka).

— Nie! — odparł z flegmą, stanowczo
sportsman.

— Czemu? — zapytał poeta.

— Jeżeli moie pan pragniesz oszukać to
ci się uda, gdy przemówisz nie z progu staj-
ni, ale z trybuny w izbie deputowanych.

— Nieutulony w żalu mąż kazał wyrze-
ć na pomniku grobowym swojej żony następu-
jący napis:

Tu spoczywa w ciemnym grobie,
Moja żona w swej o-obie,

Dała pokój mnie i sobie.

LORENZACCIO.

Ciąg dalszy.

KARDYNAŁ. I czapki wolności nieprawdaż
siostrzyczko? Biedny książę nie wie, że go tak
bardzo nienawidzisz.

MARKIZA. Dziwię się kardynale, że tak o-
bojętnie patrzysz na wszystko, co się koło cie-
bie dzieje. Książę Florencyi prefektem Karola
V, cywilnym posłem papieża podobnie jak
Baccio jest jego posłem duchownym, miasto
nasze zamieniono w cytadelę, po której jak
widma snują się Niemcy i panuje nikczemnie
rozpusta, Cesarz przemawia przez wszystkie u-
sta, a z twoich piersi bracie mojego Laurenta
nie wynosi się krzyk oburzenia. Duchowieństwo
chciałoby biciem dzwonów zagłuszyć skargi i
jęki ludu, a obudzić orla cesarskiego uspiene-
go po nad naszymi głowami (*wychodzi*).

KARDYNAŁ (*sam unosi zastonę i woła
cichym głosem*). Agnolo! (*wchodzi paż*). Czy
masz jakie nowiny?

AGNOLO. Mam list, panie.

KARDYNAŁ. Daj mi go.

AGNOLO. Ależ Eminencyo to jest wielkim
grzechem.

KARDYNAŁ. Grzechem nigdy nie jest po-
słuszeństwo kościołowi. Zbrodnię nawet możesz
popęlić, gdy cię do tego duchowna osoba u-
poważnia. (*Agnolo wręcza mu list*).

KARDYNAŁ. Na honor! aż śmiech porywa,
gdy patrzę na tę kochaną Markizę, jak cała
zroszona republikańskimi łzami biegnie na
miłosną schadzke w objęcia najdroższego tyra-
na. (*Otwiera list i czyta go*). Będziesz moją
dzisiaj jeszcze, albo gdy odmówisz, to na głowę
moją, twoją i tych, których kochasz, spadną
nieszczęścia! Od ciebie zależy ocalić nasze do-
my. Przyznaję, że bilecik napisany bardzo la-
konicznym stylem, choć nie zbywa mu na e-
nergii. Ciekaw jestem, czy Markiza będzie zwy-
ciężona. Sądzę, że dwa miesiące zabiegów ze
strony Aleksandra dostateczne być powinny
dla Ricciardy Cibo (*podaje list paziowi*).
Doręcz to twojej pani. — Milczenie a niepo-
żądajesz tego (*wychodzi dając mu do pocało-
wania rękę*).

Scena IV.

Dziedziniec pałacu księcia — Książę Aleksander stoi
na tarasie — panowie ujeżdżają konie na dziedzi-
nie. — Wchodzą Valori i Sir Maurice.

KSIĄŻĘ (*do Valorego*). Czy Wasza Emi-
nencya otrzymał jakie wiadomości z Rzymu?

VALORI. Paweł III. przysłał Jego Ks. Mo-
ści tysiączne błogosławieństwa i załącza naj-
gorętsze modlitwy za Jego pomyślność.

KSIĄŻĘ. I nie prócz błogosławieństw i mo-
dlitw Valori?

VALORI. Jego świątobliwość obawia się,
żeby książę przez zbytne pobłażanie nie na-
raził się na nowe niebezpieczeństwa. Naród
nie przywykł jeszcze do ślepego poddawania
się absolutnej władzy, o czym i cesarz w swo-
jej ostatniej podróży wspominał.

KSIĄŻĘ. Patrzno Sir Maurice, co za prze-
pyszny koń! Jaka siła w karku.

SIR MAURICE. Wspaniałe zwierzę.

KSIĄŻĘ. Tak więc utrzymuje jego Eminen-
cyja, że wiele złego zostało jeszcze zakorzenione
i to należy wytepić. Prawda, że cesarz i pa-
pież zrobili ze mnie panującego, ale na Bac-
chusa dali mi ten rodzaj berła, co się czasem
przemienia w topór. Cóż ty na to Valori?

VALORI. Jestem sługą Bożym W. Ks. Mo-
ści, jeżeli słowa, które musiałem wiernie po-
wtorzyć z obowiązku są tak surowo sądzone,
nie więcej nie dodam.

KSIĄŻĘ. No, no mój kochany, wiem, że je-
steś zacnym, na honor, nie spotkałem jeszcze
tak uczciwego księdza.

VALORI. Zbytek łaski Jego Ks. Mości. Szla-
chetnych uczuć suknia ani nadaje, ani pozba-
wia i z pewnością więcej jest między ludźmi
dobrych aniżeli złych.

KSIĄŻĘ. Nie dasz mi więc żadnych obja-
śnień?

SIR MAURICE. Jeżeli W. ks. Mość rozkaże,
żebym mówił, wyjaśnienia są łatwe.

KSIĄŻĘ. Słucham więc.

SIR MAURICE. Nieporządek dworu gniewa
papieża.

KSIĄŻĘ. Co śmiesz mówić?

SIR MAURICE. Mówię o nieporządku dworu,
gdyż Wasza Ks. Mość jest tylko sędzią
swoich czynów. Głównie tu bowiem chodzi o
Lorenza de Medicis, którego papież uważa za
zbiegłego przed swoją sprawiedliwością.

KSIĄŻĘ. Przed jego sprawiedliwością? O ile
znam Lorenza to on nie obraził nigdy papieża,
nie znieważył go tak, jak nieboszczyka mego
kuzyna Klemensa VII, niezawodnie teraz spo-
czywającego na dnie piekła.

SIR MAURICE. Klemens VII wypuścił ze
swego państwa burzyciela, który w przystępie
szaleństwa postrzącał głowy statuiom, zdobiącym
łuk Konstantego, Paweł zaś III nieprzebaczył-
by nigdy podobnego postępku.

KSIĄŻĘ. Ależ do pioruna Aleksander Far-
nese jest bardzo przyjemnym chłopcem. Ale
co też robi u diabła z tym swoim synkiem
Piotrusiem, co tak dowcipnie spłatał figla bi-
skupowi de Fanis. Co do mnie, poburzenie tych
głów posagom znajduję bardzo śmiesznem,
przecież i ja proteguję sztuki, trzymam u sie-
bie najpierwszych artystów Włoch, a jednak nie

pojmuję szacunku papieża do tych posagów,
które gdyby ożyły, wykłaby je z pewnością.

SIR MAURICE. Lorenzo będąc ateuszem
szydzi ze wszystkiego. Jeżeli rząd W. Ks. Mo-
ści nie będzie otoczonym głębokim szacunkiem,
nie może być trwałym. Naród lekceważąc Lo-
renza nazywa Lorenzacciem, a wiedząc, że jest
naczelnikiem wszystkich orgij, obrzuca go po-
gardą.

KSIĄŻĘ. Przestań! zapominasz, że on jest
moim kuzynem (*wchodzi kardynał Cibo*). Po-
słuchaj kardynale ci panowie donoszą mi, że
papież jest oburzony postępowaniem tego bie-
dnego Rewio, a co gorsza utrzymują, że ono
oddziaływa szkodliwie na moje rządy.

KARDYNAŁ. A jednak Franciszek Molza
wygłosił w akademii rzymskiej odezwę prze-
ciwko niszczycielowi łuku Konstantego.

KSIĄŻĘ. Ależ doprowadzacie mnie do wście-
kłości. Rewio miałby być niebezpiecznym, ten
wycieńczony hultaj, ten zniewieściany tehórz
nienoszący szpady z obawy jej cienia, przytem
filozof, literat z tytułu, poeta, który w całym
swojem życiu nie napisał ani jednego sonetu,
Eh! na Bacchusa, jeszcze widno się nie boję,
co mnie obchodzą mowy łacińskie lub szemra-
nie motłochu, ja lubię Rewio i do pioruna zo-
stanie tu.

KARDYNAŁ. Jeżeli człowiek ten jest nie-
bezpiecznym, to ani dla dworu, ani dla Flo-
rencyi, lecz tylko dla Ciebie Mości książę.

KSIĄŻĘ. Żartujesz chyba kardynale, powiem
ci więc całą prawdę (*mówi do niego cicho*).
Wszystko, co dotąd wiem o tych przeklętych
banitach, o tych zagorzałych republikańsiach
spiskujących naokoło mnie, zawdzięczyć mogę
Lorenzowi. Zręczny jak węgorz, wżlizgnie się
wszędzie, wszystko wie i wszystko mi donosi.
Czyż nie on odszukał sposobu zawiązania stosun-
ków z tymi piekielnymi Strozzi, tak on jest
moim pośrednikiem i wierzą mi, że jeżeli je-
go działalność może komu szkodzić, to mnie
bynajmniej. Otóż i on (*Lorenzo ukazuje się
w głębi niskiej galeryi*). Przypatrz się tylko
tej wiotkiej postaci, tym oczom podsiniąłym
wskutek nocnych orgij, tej ręce chorobliwej,
mogącej zaledwie wachlarz utrzymać, tej twa-
rzy ponurej uśmiechającej się niekiedy, lecz nie
mającej siły śmiać się nigdy. I takiego czło-
wieka ja miałbym się obawiać. Na honor szy-
dzicie sobie panowie z niego. Hej! Rewio! przy-
bliż się. Oto Sir Maurice chce z tobą pomó-
wić, (*Lorenzo wchodzi po schodach tarasu*).

(Ciąg dalszy nastąpi).

TEATR KRAKOWSKI.

We Czwartek dnia 21^{go} Sierpnia 1873 r.

Występ gościnny pani BRONISŁAWY DOWIAKOWSKIEJ

Artystki Opery Teatrów Warszawskich.

PROGRAM:

po pierwszym akcie

1.	Waryacje	Proch.
2.	Mazurek	Chopin.
3.	Valse l'estasi	Arditi.

po drugim akcie:

Wyjutki z opery **HALKA** St. Moniuszki:

- a) Arya z aktu drugiego,
- b) Scena z aktu czwartego.

Komedia w 2 aktach z francuzkiego:

Niema męża w domu

OSOBY:

Maurycy Durosel — — —	Pan Benda	Markiz de Beauchamps — —	Pan Werner.
Amelia, jego żona — — —	Panna Bendówna.	Lucenay — — — — —	Pan Siedlecki.
Bertholin, Dr. medycyny — —	Pan Eker.	Baptysta — — — — —	Pan Nowakowski.
Anna, jego żona — — — —	Pani Wolska.	Józef — — — — —	Pan Glikson.
Sostenes — — — — —	Pan Terenkoczy.	Pokojowa — — — — —	Panna Wyszowska.

Rzecz dzieje się w Paryżu w karnawale.

Cena miejsc zwyczajna. — Początek o godzinie wpół do ósmej.